Volume - XX (Part-II) July-December 2021 ISSN 2320-2025

व्यासश्रीः
VYĀSAŚRĪḤ

A Bilingual Refereed Research Journal of Indology

(UGC CARE LISTED)

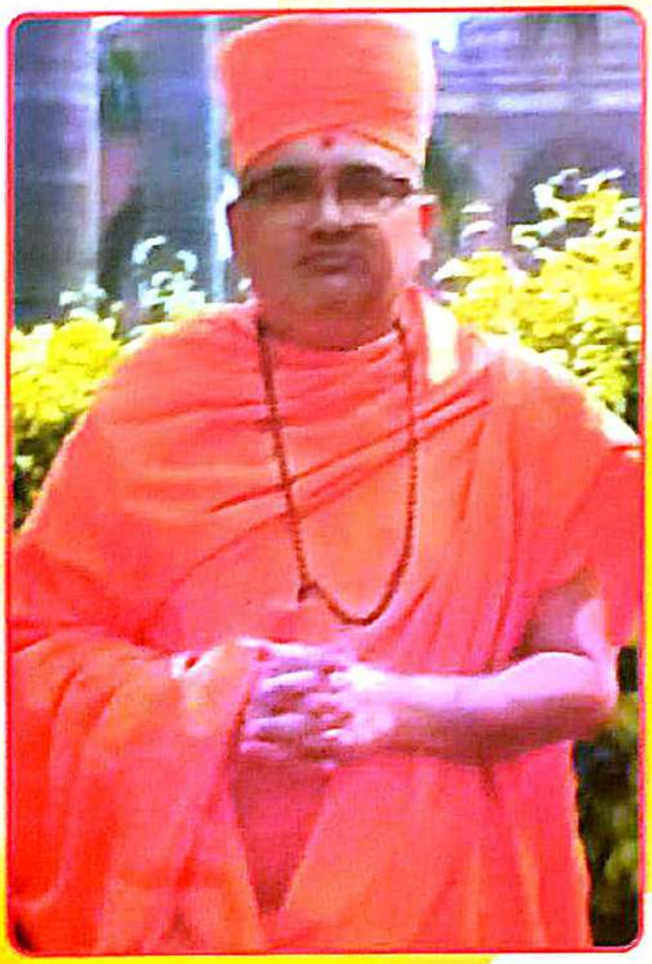

Mahamahopadhyaya Swami Bhadresh Das Maharaj

: Chief Editor :
Dr. Buddheswar Sarangi

Publisher
Maharshi Vyasadev National Research Institute
Vedavyas, Rourkela-4, Odisha
email : vyasasri12@gmail.com
vist us : www.vyasasri.com

सृष्टिः	स्रष्टा	पृष्ठम्
१८. वैदिककर्मणां मोक्षसाधनत्वपरीक्षणम्	डॉ. सोमा वन्द्योपाध्याय	145
१९. वैज्ञानिके युगेऽपि पुराणस्योपयोगिता	डॉ. प्रवीणचन्द्र उपाध्यायः	155
२०. भगवद्भास्करप्रोक्तस्य ब्रह्मपरिणामवादस्य पर्यालोचनम्	ड. विप्लव चक्रवर्ती	164
२१. The Science of House Building Architechture As Reflected In Brhatsamhita	Dr. Dharmendra Das	169
२२. Understanding the need for Psycho-education Among Parents of at Risk Adolescents	Sukanya Biswas, Co-Author-Dr. Poonam Sharma	186
२३. वेदाः प्रमाणमिति वाक्यस्य साधुत्वविमर्शः	डॉ. श्रीमन्त भद्रः	198
२४. काव्यादर्शे श्लोकादर्शसन्दर्भः	डॉ. राधावल्लभ शर्मा	213
२५. भट्टिकाव्यस्य काव्यसौन्दर्यम्	डॉ. शिप्रा राय	229
२६. "The Cabined Ships of Sea"A Structuralist Perception	Dr. Kishore A.P.	234
२७. समाजे राष्ट्रनिर्माणे च नारीणां योगदानम्	डॉ. पूनम सिंह	241
२८. Analysis of The Nyaya-Vaisesika Theory of Ramakrsna Bhatta's Tarkacandrika with Special Reference to Samavaya	Kushal Kumar Khajanchi	247
२९. गीतमीयसूत्रे श्रुतेः प्रामाण्यम् -एको विमर्षः	डॉ. दिलीपः पण्डाः	259
३०. ''बुद्धेः परतस्तु सः'' इति गीतोक्तेरद्वैतविशिष्टाद्वैताचिन्त्यभेदाभेददिशा समीक्षणम्	डॉ. त्रिदिव राय मण्डलः	265
३१. चित्तस्वरूपं तत्स्थितिः तत्कार्याणि च	डॉ. प्रशान्त कुमार दास	273
३२. Concept of Truth in Ancient Indian Texts	Dr. Iti Chattopadhyay	283
३३. जानकीहरण महाकाव्य की सजीव वाक्य-संरचना	डॉ. नेहा जैन	294

 ISSN 2320-2025

वैदिककर्मणां मोक्षसाधनत्वपरीक्षणम्

Dr. Soma Bandyopadhyay
Assistant Professor
Kaliganj Govt College

सन्दर्भसंक्षेपः

वैदिककर्मणामग्निहोत्रादीनाम् अन्येषां वा विधिनियमान्वितकर्मणामुत्तरोत्तरं फलं परित्यागकर्मेण प्रवृत्तिमार्गनिवारणद्वारेण निवृत्तिमार्ग एव अवलम्ब्यते इति केषाञ्चिन्मतमत्र सम्यग् विवेच्यते। यागाख्याविषयेषु फलत्वात्तत्र काम्यविधीनामत्यागे न त्यागत्वम्। कर्मकाण्डस्य क्रमनिवृत्तौ तु चातुर्मास्ययागादीनामपि स्वर्गादिफलसाधनत्वेन, तत्त्यागान्निवृत्तिमार्गमवलम्ब्य मुक्तिः सम्भवति। अत्र याज्ञवल्क्यसंकदश्चालोच्यते। कर्मणां बन्धहेतुत्वाद् मृत्युरूपत्वमुक्तम्। ज्ञानजन्ये मोक्षे मृत्योरतिक्रमणं कर्तव्यम्। तमेव विदित्वातिमृत्युमेति इति श्रुतिः। अतः उपनिषदि ज्ञानकर्मणोः समुच्चय एव मोक्षसाधनमित्युक्तम्। स्वर्गकामो यजते इत्यादिविधिबलाद् फलं तु उपेक्षनीयम्। नित्यनैमित्तिकादीनां कर्मणामुच्छेदे केवलं यत् मोक्षजनकं कर्म तत्तु ज्ञानमेव। कर्मणः मोक्षसाधनत्व नास्तीति मोक्षस्य कर्मफलमपि शङ्करपादैः निराकृतम्। ज्ञानस्यैव अज्ञानविरोधित्वान्मोक्षफलम् इति श्रुतिसिद्धान्तः।

कुञ्चीशब्दाः– *वेदः, उपनिषद, कर्म, मोक्षः, यागः।*